

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 10. mai 2023
(OR. en)

9254/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0139(NLE)

ENV 484
MAR 74

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	10. mai 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 236 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsiooni raames seoses Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala (NACESe merekaitseala) piiritlemist käsitleva otsuse muudatusega ja kõnealuse piirkonna haldamist käsitleva soovitus muudatusega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 236 final.

Lisatud: COM(2023) 236 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 10.5.2023
COM(2023) 236 final

2023/0139 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Kirde-Atlandi merekeskkonna
kaitse konventsiooni raames seoses Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna
kaitseala (NACESe merekaitseala) piiritlemist käsitleva otsuse muudatusega ja
kõnealuse piirkonna haldamist käsitleva soovitusel muudatusega**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse komisjonis võetav seisukoht seoses järgmiste dokumentide kavandatud vastuvõtmisega Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsiooni (edaspidi „OSPARi konventsioon“) raames: otsus, millega muudetakse otsust 2021/01 Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala (edaspidi „NACESe merekaitseala“) loomise kohta, et laiendada selle kaitse ulatust, ning soovitus, millega muudetakse soovitus 2021/01 NACESe merekaitseala haldamise kohta.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. OSPARi konventsioon

OSPARi konventsiooni eesmärk on kaitsta Kirde-Atlandi merepiirkonda inimtegevuse kahjuliku mõju eest, et kaitsta inimeste tervist ja mereökosüsteeme ning võimaluse korral taastada kahjustatud merealad. Konventsioonil on 16 osalist: Belgia, Taani, EL,¹ Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Island, Iirimaa, Madalmaad, Norra, Portugal, Hispaania, Rootsi, Ühendkuningriik, Luksemburg ja Šveits. Konventsioon oli allkirjastamiseks avatud Oslo ja Pariisi komisjoni ministrite kohtumisel 22. septembril 1992 Pariisis ja see jõustus 25. märtsil 1998.

2.2. Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse komisjon

OSPARi konventsiooni artikli 10 kohaselt moodustatud Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse komisjon (edaspidi „OSPARi komisjon“) koosneb iga konventsiooniosalise esindajatest ning see tuleb kokku korrapäraste ajavahemike järel ja igal ajal konkreetsete asjaolude tõttu. Komisjoni ülesannete hulka kuulub järelevalve konventsiooni rakendamise üle ning merepiirkonna tingimuste, võetavate meetmete tõhususe, seatud prioriteetide ja mis tahes täiendavate või teistsuguste meetmete vajaduse läbivaatamine.

Vastavalt konventsiooni artiklile 20 on igal konventsiooniosalisel komisjonis üks hääli. ELil on nii palju hääli, kui palju on konventsiooniosalisest liikmesriike. EL ei kasuta oma hääleõigust, kui seda teevad liikmesriigid, ja vastupidi.

Vastavalt konventsiooni artikli 15 lõikele 3 võtab komisjon konventsiooni muudatused vastu konventsiooniosaliste ühehäälse otsusega.

2.3. OSPARi komisjoni kavandatavad aktid

1. oktoobril 2021 võttis OSPARi komisjon oma 24. aastakoosoleku raames toimunud ministrite kohtumisel vastu OSPARi otsuse 2021/01 Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala loomise kohta ja kõnealuse piirkonna haldamist käsitleva soovitus 2021/01. Samas otsustati, et kõnealuse merekaitseala kaitse ulatus tuleks tulevikus läbi vaadata, pidades silmas selle laiendamist. Tuginedes OSPARis 2022. aastal algatatud läbivaatamisprotsessile, tehakse nüüd ettepanek laiendada merekaitseala kaitse ulatust, et tõhustada selle kaitset ja hõlmata sellega täiendavaid liike ja elupaiku ning mere- ja ookeanipõhja ning nende aluspinnast.

¹ Nõukogu 7. oktoobri 1997. aasta otsus 98/249/EÜ Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsiooni sõlmimise kohta (EÜT L 104, 3.4.1998, lk 1).

OSPARi komisjon tegeleb otsuse, millega muudetakse otsust 2021/01 (edaspidi „kavandatud otsus“), ja soovitus, millega muudetakse soovitus 2021/01 (edaspidi „kavandatud soovitus“) (edaspidi koos „kavandatud aktid“), lõpliku vormistamisega.

Ainus oluline muudatus kavandatavates aktides on merekaitseala kaitse ulatuse ja eesmärkide laiendamine selliselt, et see hõlmaks rohkem kui merelindude ja merepõhja kohal oleva veesamba ökosüsteemide kaitset (mis on juba OSPARi kehtiva otsuse ja soovitusena hõlmatud). Laiendamise eesmärk on säilitada ja vajaduse korral taastada mitte ainult merelindude populatsioonid, vaid laiemalt ka mere elurikkus ja eri ökosüsteemide terviklikkus ning nende funktsioonid ja protsessid merekaitsealal.

Otsusega laiendatakse praeguse NACESe merekaitseala kaitse ulatust ja määratakse kindlaks selle piiride geograafilised koordinaadid (laius- ja pikkuskraadid). NACESe merekaitseala haldamist käsitlevat soovitus 2021/01 muutva soovitus eesmärk on juhendada OSPARi konventsiooni osalisi selliste meetmete vastuvõtmisel, millega säilitada ja vajaduse korral taastada merelindude populatsioonid, mere elurikkus ja eri ökosüsteemide terviklikkus ning nende funktsioonid ja protsessid merekaitsealal, kooskõlas eespool nimetatud soovitus lisas esitatud üldiste ja konkreetsete kaitse-eesmärkidega.

Toetavad teaduslikud analüüsid on esitatud OSPARi veebisaidil avaldatud põhjalikus dokumendis². NACESe merekaitseala on OSPARi võrgustiku suurim merekaitseala, mis hõlmab ligikaudu 600 000 km² (Prantsusmaa pindala). See on OSPARi merepiirkonnas kaheksas ühiselt kindlaks määratud, riikide jurisdiktsiooni alt välja jääv merekaitseala.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Korduvalt on tunnistatud vajadust kaitsta merede elurikkust ja ökosüsteeme, sealhulgas riikide jurisdiktsiooni alt välja jäävatel merealadel. 2020. aasta oktoobris nõukogus vastu võetud järeldustes, milles käsitletakse ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030, väljendatakse heameelt eesmärgi üle kaitsta vähemalt 30 % ELi merealast, millest üks kolmandik peaks olema rangelt kaitstud. Ühtlasi rõhutatakse, et see on eesmärk, mille liikmesriigid peavad ühiselt saavutama, ning tunnistatakse tungivat vajadust suurendada jõupingutusi, et tagada kõigi kaitsealade tõhus majandamine, määrata kindlaks selged kaitse-eesmärgid ja -meetmed ning neid asjakohaselt jälgida ja karmistada. Peale selle toonitatakse järeldustes, kui oluline on püüda saavutada elurikkust käsitlevate mitmepoolsete lepingute (nt OSPAR) omavaheline koostöö ja nendega kaasnevad hüved, ning integreerida elurikkusega seotud kaalutlused ja eesmärgid asjaomastesse rahvusvahelistesse ja piirkondlikesse protsessidesse. Sellega seoses kinnitatakse järeldustes ELi toetust, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) alusel sõlmitaks 2021. aastal ambitsioonikas, õiguslikult siduv rahvusvaheline kokkulepe riikide jurisdiktsiooni alt välja jäävate alade merekeskkonna elurikkuse kohta.

2022. aasta detsembris võeti bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 15. konverentsil vastu Kunmingi-Montreali üleilmne elurikkuse raamistik, mille 3. eesmärk on „tagada ja võimaldada, et 2030. aastaks oleks vähemalt 30 % maismaa- ja siseveekogudest ning ranniku- ja merealadest, eelkõige elurikkuse ning ökosüsteemi funktsioonide ja teenuste seisukohast eriti olulistest piirkondadest, tõhusalt kaitstud ja hallatud ökoloogiliselt representatiivsete, hästi ühendatud ja õiglaselt reguleeritud kaitsealade süsteemide ning muude tõhusate piirkonnapõhiste kaitsemeetmete kaudu ...“. EL ja kõik selle liikmesriigid on bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalised.

² Viimane kättesaadav versioon:

[01_naces_rev_nomination_proforma_20221201_version_for_consultation.pdf\(ospar.org\)](https://ospar.org/01_naces_rev_nomination_proforma_20221201_version_for_consultation.pdf)

Pidades silmas OSPARi komisjoni 26.–30. juuni 2023. aasta koosolekut, on vaja liidu seisukohta, sest kavandatav otsus on õiguslikult siduv. Isegi kui kavandatav soovitus ei oleks õiguslikult siduv, tehakse ettepanek, et liidu seisukoht hõlmaks mõlemat kavandatavat akti, kuna need on omavahel tihedalt seotud ja need on kavas koos vastu võtta. Kuna kavandatavad aktid hõlbustavad ELi rahvusvaheliste kohustuste ja eesmärkide täitmist ning täiustavad keskkonnakaitset, tehakse ettepanek, et liit toetaks kavandatava otsuse ja soovituse vastuvõtmist.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud nii: „[n]õukogu võtab komisjoni või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku põhjal vastu otsuse, [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

OSPARi komisjon on lepinguga (st OSPARi konventsiooniga) moodustatud organ.

Otsus, mille OSPARi komisjon peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt, kuna kõik OSPARi komisjoni otsused on konventsiooniosalistele vastavalt OSPARi konventsioonile (artikli 13 lõige 2) õiguslikult siduvad. Kuigi soovitus ei ole õiguslikult siduv, on OSPARi komisjoni soovitus NACESe merekaitseala haldamise kohta käesoleval juhul tihedalt seotud OSPARi komisjoni otsusega ala piiritlemise kohta ja seetõttu on asjakohane, et sama otsus liidu seisukoha kindlaksmääramise kohta hõlmab neid mõlemaid.

Kavandatavate aktidega ei täiendata ega muudeta OSPARi konventsiooni institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud keskkonnakaitsega.

Seega on kavandatava otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

4.3. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsiooni raames seoses Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala (NACESe merekaitseala) piiritlemist käsitleva otsuse muudatusega ja kõnealuse piirkonna haldamist käsitleva soovitus muudatusega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut
ning arvestades järgmist:

- (1) Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsioon³ (edaspidi „konventsioon“), mille osaline liit on, jõustus 25. märtsil 1998.
- (2) Konventsiooni artikli 10 lõike 3 kohaselt võib konventsiooni artikli 10 lõike 1 alusel moodustatud komisjon („OSPARi komisjon“) kooskõlas konventsiooni artikliga 13 võtta vastu otsuseid ja soovitusi.
- (3) 1. oktoobril 2021 võttis OSPARi komisjon oma 24. aastakoosoleku raames toimunud ministrite kohtumisel vastu OSPARi otsuse 2021/01 Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala loomise kohta ja kõnealuse piirkonna haldamist käsitleva soovitus 2021/01⁴. Samas otsustati, et kõnealuse merekaitseala kaitse ulatus tuleks läbi vaadata, pidades silmas selle laiendamist.
- (4) Läbivaatamise tulemusel koostas OSPARi komisjon kavandatava otsuse, millega muudetakse OSPARi otsust 2021/01 Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala („edaspidi“ NACESe merekaitseala) loomise kohta, ja kavandatava soovitus, millega muudetakse OSPARi soovitus 2021/01 NACESe merekaitseala haldamise kohta. OSPARi komisjon võtab käesoleva kavandatud otsuse ja kavandatava soovitus vastu oma 26. korralisel istungjärgul/kohtumisel 26. juunil 2023.
- (5) OSPARi komisjoni kavandatava otsusega laiendatakse praeguse NACESe merekaitseala kaitse ulatust ja määratakse kindlaks selle piiride geograafilised koordinaadid (laius- ja pikkuskraadid).

³ EÜT L 104, 3.4.1998, lk 2.

⁴ Nõukogu 28. septembri 2021. aasta otsus (EL) 2021/1796 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsiooniga moodustatud komisjonis seoses Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi veealuse mäe merekaitseala (NACESe merekaitseala) loomist käsitleva otsusega ja NACESe merekaitseala haldamist käsitleva soovitusega (ELT L 361, 12.10.2021, lk 46).

- (6) OSPARi komisjoni kavandatava soovitus eesmärk on juhendada konventsiooniosalisi nende tegevuses ja soovitus lisas esitatud läbivaadatud kaitse-eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete vastuvõtmisel vastavalt kavandatava otsuse laiendatud kohaldamisalale.
- (7) OSPARi komisjoni kahe kavandatava akti vahel on tihe seos ja seetõttu on asjakohane, et neid käsitletakse liidu samas seisukohas.
- (8) On asjakohane kehtestada liidu nimel OSPARi komisjonis võetav seisukoht, kuna OSPARi komisjoni tehtav otsus on liidu jaoks siduv,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel OSPARi komisjoni 26. istungil/kohtumisel võetav seisukoht on toetada sellise otsuse vastuvõtmist, millega muudetakse otsust 2021/01 Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala loomise kohta, et laiendada selle kaitse ulatust, ning toetada sellise soovitus vastuvõtmist, millega muudetakse OSPARi komisjoni soovitus 2021/01 Põhja-Atlandi hoovuse ja Jevlanovi merepiirkonna kaitseala haldamise kohta, et laiendada selle kaitse-eesmärke.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud seisukoha täpsustamises võivad liidu esindajad kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta, võttes arvesse OSPARi komisjoni 26. koosoleku käigus toimuvaid arenguid ja konsulteerides liikmesriikidega kohapeal toimuvatel koordineerimiskoosolekutel.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*